

Palanga

reikalais Marija dažnai važinėdavo į Kauną. Paskutiniaisiais metais Raudonojo Kryžiaus ligoninėje ji ir gydėsi. Prieš tai Kauno karo ligoninėje šešias savaites slaugė po operacijos čia gulėjusį kun. K. Bukontą.

*Spaudai parengė Danguolė Želvytė
Nuotraukos iš redakcijos archyvo*

Palanga – didžiausias Lietuvos kurortas, įsikūręs prie Baltijos jūros. Archeologų tyrinėjimai rodo, kad žmonės šiose vietose gyveno jau prieš penkis tūkstančius metų. Pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose Palanga paminėta XII amžiuje, aprašant Danijos karaliaus Voldemaro I-ojo ir jo kariuomenės išsikėlimą Palangoje 1161 metais. Tuo laiku Palanga jau buvo žinoma ir kaip garsus pajūrio prekybos centras. Ši vietovė minima ir XIV amžiaus pabaigos – XVII amžiaus vidurio Hanzos pirklių maršrutuose. Tuo laikotarpiu Birutės kalnas – senovėje šventvietė, alkas, mokslinė observatorija – buvo aptverta gynybine siena, o kalno papėdėje gyveno žmonės. 1914 metais „Vairo“ 12-ame numeryje išspausdintoje publikacijoje „Palanga“ L. Noreika rašo, kad šis miestas yra tame siaurame Baltijos pajūrio kylio gale, kuris tik vienas senovėje buvo likęs įsispraudęs tarp kryžievių ir kardininkų ordinų užkariautų žemių, ir kuriuo Lietuva per Žemaičius tik susisiekdavo su jūra. „*Tas kylys, perkirsdamas vokiečiams kelią ir nesuleisdamas jų žemių, šarvotiems vienuoliams buvo labai nepatogus. (...) Didieji Lietuvos kunigaikščiai dažnai nebeatsigindami užleisdavo tą kraštą Ordinui, bet atkaklūs žemaičiai niekada to nenorėdavo pripažinti ir tol nepasiduodavo, kol vėl neatgaudavo savarankiškumo ir kol Lietuvos valdovai vėl nepažindavo jų savo kraštų.*“

1422 metais Palanga galutinai atiteko Lietuvai. Ilgą laiką šis pajūrio miestas garsėjo ir kaip svarbiausias Lietuvos uostas. 1685 metais anglų pirklys Horstas Palan-

Marija Macijauskienė

Šatrijos Raganai- Marijai Pečkauskaitei

Trapi ir liūdna ji svajonių šaly.
Širdy jos žaizda lyg bedugnė – gili.

Aš laukiu žinių nuo Lemano krantų.
Kaip draugo. Kaip properšos virš debesų.
Bet mano jau kelias gimtaisiais laukais,
Kur skurdas ir paniekia vieši laisva.

Kur vaikas užguitas tamsos lyg kapų.
Kur širdį atšildyt reikia kvapu.
Kur prakaitas sunkias kaip beržo sula.
Kur lašo vilties našlaitėliui nėra.

Kaip motina žemės, gimtinės šiluos
Ji pareigai savo jaunystę aukos.
Nuo pirkios prie pirkios ruda suknete
Kaip angelas skraido žemaičių sapne.

Jai skurdo ir vardo sesuo pavydės
Ir nuodą į viltį kas rytą įdės.
Tik erdvės, tikėjimas saulės galia
Jai šviečia kely kaip balta lėlėja.

Kai sutemos gaubia rudenius kapus
Ir vėtra šuoliuoja žvyrutu taku,
Girdėti, kaip verkia, kaip skundžias laukai:
– Kam gyvasties krantą anksti palikai?